

הצעה לפתרון בחינת הבגרות בספרות

על פי תכנית הרפורמה ללמידה משמעותית
מרכיב 70% מן הרמה הרגילה

מועד קיץ תשפ"ו 2026

סמל שאלון: 8281

הפתרון נכתב על ידי חסיה ויזל
מצוות מורי רשת החינוך אנקורי

הצעה לפתרון בחינת הבגרות בספרות 70% - 8281 חורף תשפ"ו

פרק ראשון – הסיפור הקצר

1. הסיפור "פרנהיים" מאת ש"י עגנון.

בסיפור זה שני פרטים בולטים הסמויים מן העין ושניהם תורמים לבניית משמעות היצירה. הפרט הראשון הוא שמתגלה לנו לגבי פרנהיים אחרי המפגש הראשון מול שוערת ביתו, מפגש מזלזל ומקטין, הוא יוצא לבית הקיץ של משפחת שטיינר ופוגש את גיסתו. המספר הכל-יודע כותב שהוא הגיע מהשבי. לאחר המידע הזה ליבנו נחמץ עוד יותר למקרא המפגש עם השוערת ובמיוחד למפגשים הבאים שמזלזלים בו עוד יותר והוא לא מתנגד לרמיסה ומרגיש קטן יותר ויותר. כשאנחנו יודעים היום איך נראית קבלת פנים לשבויים שלנו, הפער בין המתואר ביצירה לבין המציאות שלנו גדל וגדל. פרנהיים זוכה לבוז, גיסתו וגיסו יודעים שהוא חזר מהשבי ובכל זאת מעיזים להתנהג אליו בגסות. גיסתו מגישה לו כוס של מי פטלים כלאחד יד, היא יושבת מולו ושותקת כשהיא מקפלת את הכביסה ומאפשרת על התינוק החדש שבכרסה. היא גם משקרת לפרנהיים אודות אי יכולתו להכנס לחדר של אינגה אשתו כי בנה חסם את הדלת עם מיטה שהזיז לכיוון. פרנהיים יודע שמדובר בשקר אבל לא מעז להוכיח אותה בפניה. הוא שותק. הוא מעשן בדלי סיגריות ומנסה למצוא חן בעיני הבן זיגי ששונא אותו מבלי להכירו. הוא מספר לזיגי את קורותיו בשבי בתקווה שגיסתו תשמע ואולי תרכך את התנהגותה כלפיו. בהמשך התברר לנו מהדיאלוג הקשה של היינץ שטיינר ופרנהיים, כי פרנהיים הודיע במברק שיגיע בזמן מוגדר ובשעה יעודה. ההתעלמות ממברקו מצביעה על ההתנשאות של בני המשפחה (כולל אינגה אשתו) מפרנהיים. אין בהם שום חמלה ומעמדו הכלכלי הוא זה שהכריע בנוגע ליחס שהוא מקבל.

פרט נוסף שאנו מגלים במפגש השלישי של פרנהיים הוא פרט שגם פרנהיים מגלה לראשונה. הוא שומע שקרל נייס, חברו מהעבר והארוס של אינגה חזר מן המתים. פרנהיים ראה את קרל נייס נקבר מתחת למפולת של הרים והוא ניחם את אינגה על אובדנו. הקשר בינו ובין אינגה החל אז והם התחתנו ואף נולד להם תינוק שמת ממחלה כשפרנהיים היה בשבי. הגילוי על חזרתו הפתאומית של קרל נייס מעמידה את סיכויו של פרנהיים, לחזור אל חיק אשתו, לאפס. פרנהיים לא מקבל תשובות על גילוי זה ונשבע לאינגה כי לא שיקר לה על מותו של קרל נייס. הוא ראה בעיניו. אינגה חושדת בו וגם לא מספרת לו היכן היה קרל נייס כל השנים.

משמעות היצירה היא רעיון השיבה המאוחרת. פרנהיים חוזר ממלחמת העולם הראשונה ומהשבי ומגלה שהחיים המשיכו בלעדיו. אין לו יותר מקום בהם. מוטיב הנעליים ומוטיב הדלת ממחישים שפרנהיים הגיע לבית השטיינרים בהכחשה מוחלטת אבל תוך כדי היחס המחפיר אליו (גיסו מאפר את הסיגר המשובח שלו בכוס מי הפטלים העלובה שהוא קיבל,

ואומר לו בפניו שהוא היה החתן הלא רצוי בעיניהם אך בלית ברירה הם קיבלו אותו), פרנהיים מבין שהמציאות השתנתה והוא לא שייך אליה יותר. נעליו שבהתחלה היו נוחות לו פתאום לחצו. הדלת הסגורה בפניו (גם בתחילת הסיפור וגם במפגש עם גרטרוד) סימלה את ההוצאה שלו אל מחוץ לחיים העכשוויים. בסוף הסיפור הוא סוגר את הדלת ובכך מעיד על השלמה עם גורלו.

3. הסיפור "חג מולד אחד" מאת טרומן קפוטה

דמותה של סוק היא דמות מרתקת. סוק היא רווקה כבת 60 ללא ילדים שמאמינה בישו "אדונינו" ושכל דבר שקורה בחיים קורה על פי רצונו של האל. דטרמניזם מוחלט. היא מקבלת לידיה את הבן של בת דודתה, באדי ומגדלת אותו כאילו היה בנה לכל דבר. הוריו של באדי התגרשו וכל אחד מהם חי את חייו ומימש את רצונותיו במקומות אחרים. באדי נשאר אצל משפחת אימו וסוק נתנה לו חסות. היא מגדלת אותו באהבה. מספרת לו על סנטה קלאוס והוא גדל להיות ילד מנומס, מאמין מאמונותיה ולא נראה שהניתוק עם הוריו מפריע לו. סוק היא תחליף אם ואב עבורו.

כאשר הגיע באדי לגיל 7 ואביו ביקש (כנראה דרש מבית המשפט בגלל הדם הרע שזרם מאז הגירושין מול אשתו) לקבלו לחופשת חג המולד. באדי שכל חייו הרגיש מוגן באלבמה עם סוק נאלץ לנסוע לבד לניו אורלינס, העיר הגדולה לשהות עם אביו שהוא זר לו. סוק מעודדת את באדי ומפתה אותו לנסוע כי אולי ירד שם שלג. באדי מאוד אוהב שלג ומאחר ומדובר בילד קטן הוא לא יודע שאין סיכוי לשלג במקום כל כך דרומי כמו ניו אורלינס. באדי יוצא לראשונה לבדו לעולם הגדול. הוא נוסע מרחק גדול באוטובוס, וכאשר הוא מגיע הוא פוגש את אביו שנרגש מאוד לראותו ולא מבין שבאדי צריך זמן כדי להכירו. האב מחבק ומנשק את באדי, מכיר אותו לכל מכריו והאנשים שהוא פוגש, מביך את באדי מבלי לדעת שהוא מביך אותו. האב מרוכז בעצמו כל כך שלא שם לב שהפינוקים שהוא מעתיר על בנו, כמו אכילה במסעדות יוקרה, גורמים לבאדי גועל ומקשים על שהייתו אצל אביו. למרות זאת, באדי שהתחנך על ידי סוק להיות ילד מנומס וצייתן לא מעז להגיד לאב את שעל ליבו. גם ההליכה בנעליים ברחבי העיר קשה לו כי הוא רגיל ללכת יחף בכפר באלבמה. באחד משיטוטי ברחובות עם אביו באדי רואה אווירון בחלון הראווה ומתרגש מאוד. האב לא שם לב להתרגשותו זו ובאדי לא מעז לבקש מאביו לקנות לו את האווירון.

בחג המולד עצמו הבית המפואר של האב (המנוגד לתקופת השפל הכלכלי בארה"ב בעת הזו) הופך להיות הומה מאנשים ומנשים. באדי שם לב שאביו הוא הצעיר ביותר בחדר אך בהיותו ילד קטן וכמובן מנומס מאוד, הוא לא שואל את אביו על פשר ההבדלים בגילאים. המסיבה מסתיימת ובאדי מחליט לא להירדם ולחכות לסנטה קלאוס. הוא שוכב במיטתו ושומע רעשים וכשהוא מציץ הוא רואה שאביו יורד ועולה במדרגות הבית ומניח מתנות ליד עץ האשוח. עולמו של באדי קורס באחת. הוא לא מבין איך יתכן שסנטה לא קיים. בתחילה הוא חושד שסוק שיקרה לו אך מיד מבטל מחשבה זו ומחליט שסוק לא יודעת. הוא זה

שיצטרך לספר לה. הקשר ביניהם כל כך חזק והוא בוטח בה עד כדי כך שאין לו ספק שהיא לא שיקרה אלא לא ידעה. את הפרט הזה הוא מנצל למחרת, כשהוא בתמימות מבקש מאביו מתנה ממנו, כי המתנות ליד העץ הן מסנטה קלאוס. אביו לא מספר את האמת לבנו כי לא רצה לשבור את ליבו, ולכן הוא קונה לו את האווירון שרצה למרות המחיר הגבוה. בקטע זה באדי משתנה ומתבגר. הוא כבר לא הילד המנומס והשותק. הוא דורש מאביו פיצוי על הגילוי המאכזב ואת הכעס שהוא אגר הוא מוציא בעזרת אקדח קפצונים שקיבל כביכול מסנטה קלאוס, ומעיר את אביו הלום השתיה ביריות. החופשה מסתיימת ולבאדי יש רתיעה מאביו. אביו מבקש ממנו להשאר אצלו ודורש ממנו להגיד שהוא אוהב אותו. באדי מסרב. האב משתכר ומטיח דברים קשים בבאדי, אודות סוק ושאר דודיו באלבמה, על הפרימיטיביות שלהם. באדי המום ויוצא לדרכו. כשהוא מגיע ומספר לסוק את כל קורותיו, היא באופן מעורר הערצה מצליחה לעזור לבאדי לעבור את המשוכה בנוגע לסנטה קלאוס. היא מספרת לבאדי שסנטה קלאוס הוא לא אדם אלא רעיון. רעיון של נדיבות למען הזולת. כל אדם הוא סנטה קלאוס וכל אדם צריך לתת משהו לאדם אחר. היא לא מבטלת את קיומו של סנטה קלאוס אלא מרחיבה את קיומו ברעיון כללי. בזכות סוק באדי יכול היה למחרת לכתוב גלוית תודה ואהבה לאביו. הוא הסנטה שעליו דיברה סוק. המחווה שעשה לאביו כל כך ריגש את האב, שאחרי מותו מצאו את הגלויה בכספת שלו. לסיכום, סוק היא דמות יוצאת דופן. מונעת מאהבה ומפשטות. אין בה רוע או כעס. היא אוהבת את באדי ומנתבת עבורו דרך חיים שיש בה אומנם גם דטרמינזם אבל גם בחירה. היא מעצבת באומנות את עולמו הרגשי והערכי של באדי.

פרק שני : דרמה

6. "אנטיגונה" מאת סופוקלס

בתשובתי אתאר את הסבל שאיתו מתמודדת אנטיגונה, אסביר מה גרם לסבל ומהי התובנה העולה מסיום המחזה בעקבות הסבל שלה.

אנטיגונה סובלת מתחילת המחזה ועד סופו. בהיותה גיבור טראגית הסבל הוא חלק בלתי נפרד מהפורמט. הסבל שלה בסופו של דבר מוביל גם לאובדנה. בפרולוג היא מספרת לאחותה איסמנה על הצו של קריאון שאוסר לקבור את פוליניקס שבגד בתבי. פוליניקס הוא אחיהן של אנטיגונה ואיסמנה. אנטיגונה דורשת מאחותה לעזור לה להפר את צו המלך ולקבור את פוליניקס גם בשל הנאמנות למשפחה וגם משום שמדובר בצו האלים. איסמנה המומה מההצעה ומסרבת בטענות שונות כמו שאין להפר צו של מלך, או שהן רק נשים ואין להן כוח וגם שהם משפחה שקוללה מספיק ואין צורך להמשיך את שרשרת המוות. מה גם שהמעשה הוא חסר תוחלת כי אנטיגונה תיתפס ותומת. הסבל של אנטיגונה בא לידי ביטוי בפרולוג גם בנוגע לאי קבירת פוליניקס וגם בעניין חוסר רצונה של

אחותה להירתם למשימת הקבורה. היא לבד . אנטיגונה נוטרת טינה לאחותה ואחרי שהיא נתפסת וקריאון אוסר גם את אחותה היא לא מאפשרת לה לשאת איתה בעול האשמה. איסמנה רוצה לעזור לאחותה ולהיות ביחד איתה במוות הצפוי, אי אין לה קיום בלי אחותה אך אנטיגונה מסרבת. לרגע נדמה שהיא אולי מנסה להציל את אחותה ממוות, אבל סביר יותר להניח שהיא חושבת שלאיסמנה "לא מגיע" להיות בעונש על מעשה שסירב לעשות. הסבל של אנטיגונה ממשיך גם בתמונה השניה שבה היא "נתפסת על חם" על ידי השומרים. הזקיף מתאר אותה כציפור שחזרה לקן שדוד, היא מיבבת זועקת ומקללת את קריאון. הכאב שלה על אי קבורת אחיה נוגע ללב של הזקיף. באותה תמונה היא דוחה בבז את נסיונות המילוט שנותן לה קריאון, ומטיחה בו האשמות קשות ובהן שאין לה כל רצון לחיות "בממלכת הרשע שלו". עדיף לה למות. בתמונה השלישית אנחנו שומעים מפיו של ארוסה היימון שכל העם תומך במעשיה, אך כולם שותקים מפחד מקריאון. הדבר מוסיף לסבלה של אנטיגונה כי היא משוכנעת שהיא צודקת אבל היא תלך לאבדון משום שאף אחד לא תומך בה. בתמונה הרביעית, כשהיא נפרדת מאנשי תבי, היא אומרת זאת להם. בתמונה זו לראשונה רואים את האנושיות שלה, היא מספידה את עצמה ומעוררת רחמים. היא זועקת . למרות זאת היא חדורת גאווה גם הפעם, היא מבקשת מאנשי תבי לזכור שדינה עוות ללא רחמים ושם יתברר אחרי מותה שקריאון אשם, עליהם לסגור את החשבון מולו. היא גם מדברת על משפחתה המקוללת שהיא עוד חוליה בה . אנטיגונה כואבת אבל לא מתחננת על נפשה ומזכירה שכל מה שעשתה הוא לשם שמים. היא גם מוצאת נחמה במוות כי שם תוכל להפגש עם משפחתה ובמיוחד עם פולינקס. באפילוג מתברר כי אנטיגונה התאבדה במערה האטומה ומכאן ברור שהמשיכה לסבול. ההתאבדות, רגע לפני בואו של היימון להצילה, היא חלק מהאימפולסיביות של אופיה ומההיבריס. יתכן שהיא התאבדה כי הבינה שהאלים לא יצילו אותה והיא כן חטאה, אך את הפירוש זה לא ניתן להוכיח על פי הכתוב. הסבל של אנטיגונה הוא חלק מיסודות הטרגדיה על פי דורותיאה קרוב. בשלב הראשון המעשה המביש שעשתה (קבורת פולינקס בניגוד לצו המלך) מוביל לשלב השני שהוא הסבל. היא חווה סבל עז ביותר , היא הלוחמת היחידה באופן גלוי במלך. הסבל מוביל אותה לאובדנה. היא לא מגיעה לשלב הבא, שלב הידיעה. גורם הסבל הוא כמובן ההיבריס שלה, העיוורון וחוסר ההתפשרות. היא חוצה גבולות ונלחמת את מלחמת האלים ועל כך היא משלמת בחייה. התובנה העולה מסיום המחזה, מדברי המקהלה היא אישור הערכים. קהל הצופים מבין שהסבל של אנטיגונה נגרם בשל מרידה בחוק האלים. היבריס גורם להפיל כל אדם. אנטיגונה הסובלת מודעת לסבלה אבל לא מרפה מהדרך שהתוותה לעצמה. היא הפרה את חוק המלך, לא הסכימה לוותר ולהתפשר על הדרך וגרמה למלך (נבחר האלים) למבוכה רבה בהתחצפות ובביטול שלה כלפיו. היא משווה עצמה לניובה בת האלים וננזפת על ידי המקהלה וכמובן בסוף גם מתאבדת. למרות זאת, הקהל אוהב אותה ומרחם עליה.

9. הנובלה "קאטרינה" מאת אהרון אפלפלד

הביקורת בנובלה היא על החברה הרוטנית ועל היחס של החברה הרוטנית אל היהודים, ביקורת זו מובעת דרך האנלוגיה שנשזרת בהדרגה ביצירה וגם דרך הדמות המרכזית קאטרינה שעוברת שינוי דרסטי.

קאטרינה בתחילת הנובלה היא נערה רוטנית בת 17 מבית אלים וגם שבוחרת לעזוב את כפר הולדתה בתקווה למצוא חיים טובים יותר מחוץ לכפר.

היא חונכה על שנאת יהודים, היא למדה שהיהודים רצחו את ישו ולכן דמם מופקר וכל הגונב מהם פטור מעונש. היא פחדה מיהודים שהגיעו לכפר למכור את מרכולתם, אך בד בבד עם הפחד היא גילתה סקרנות כלפיהם.

חיי הרוטנים בכפר מתוארים על ידי קאטרינה כחיי הפקר. האב מנהל קשר מיני עם אשה מופקרת ויש לו ממנה שני ממזרים, האם מכה את קאטרינה על כל דבר, אחרי מות האם האב מתחתן בשנית והאם החורגת מטילה את אימתה על קאטרינה, הוא גם משתכר ומפסיק לעבוד במשק הבית. אביה של קאטרינה ניסה לאנוס אותה והוא מנהל קשר מיני עם פרות המשק. מקום הפקר זה שונא יהודים ולכוד אותם כדי לקבל כופר או סתם בשביל הנאה.

כאשר קאטרינה עוזבת את הכפר ומגיעה לעיר הגדולה, היא נמצאת בתחנה המרכזית שכולה זוהמה ומתחברת עם הקבצנים והשיכורים. היא מבינה מהר מאוד את החיים החדשים שהגיעה אליהם וטובעת ברפש. היא מוצאת עבודה ומוטרדת מינית, לאחר מכן היא מפוטרת וגונבת. נתפסת ומוכה. חייה הם ללא תוחלת בנקודה זו.

מה שמציל את המצב הוא המפגש שלה עם יהודיה בשם רוזה שמציעה לה לעבוד אצלה. קאטרינה נרתעת כשהיא מבינה שמדובר ביהודיה אבל מבינה שעדיף לחיות אצל רוזה מאשר בתחנה המרכזית. הפעולה הראשונה שרוזה עושה היא לרחוץ את קאטרינה. **הנקיון** הוא אחד הדברים החשובים ביותר ביהדות באנלוגיה ניגודית ל**זוהמה** שבה חיה קאטרינה בזמן שהותה בתחנה המרכזית. חיי היהודים זרים לקאטרינה והיא לא אוהבת את ההקפדה על הכשרות. היא נוהגת להגיע לבית המרזח ולהתרועע עם חבריה הרוטנים, כולם עובדים אצל יהודים וכולם שונאים יהודים וממציאים עליהם שירי לעג וזימה. השתיה הוא מוטיב שבעזרתו מובעת גם הביקורת על החברה הרוטנית. השכרות ניטרלה לקאטרינה את הכאב וההשפלה בתחנה המרכזית וכך היא התמכרה לטיפה המרה כמו כולם.

אחרי שנכנסה להריון לא צפוי, והרוטני שעשה זאת סירב להינשא לה, מבינה קאטרינה שהיא חייבת להשאיר את הוולד שיוולד במנזר. כשהיא מספרת לרוזה על הריונה היא בטוחה שכנהוג, רוזה תפטר אותה. אבל זה לא קרה. פתאום היהודיה לא נוהגת כפי שצפוי בעיני קאטרינה לנהוג. נדמה שזה הפתח הראשון לקירבה ביניהן. אחרי שקאטרינה יולדת את בתה ומשאירה אותה על מדרגות המנזר, היא חוזרת לרוזה ונמנעת מלהפגש עם חבריה הרוטנים מפחד שמא תכנס להריון שוב. לאט לאט היא מכירה את הנפשות

הפועלות בבית רוזה ולומדת להעריך אותן. שני הבנים הקטנים שומעים את סיפוריה על הכפר בשקיקה, היא מתאהבת בבנימין, בעלה של רוזה ובטוחה כל לילה שיכנס למיטתה. **הביקורת על האימפולסיביות של הרותנים מול האיפוק של היהודים באה לידי ביטוי.** בנימין לא משגיח בקיומה של קאטרינה וכל הפנטזיות שלה לא ממומשות, מה שלא היה קורה בכפר הרותני שממנו הגיע.

הרותנים רוצחים יהודים בחגים ובכלל, הנימוק הוא כמובן רצח ישו. בפסח הם רוצחים את בנימין כשסירב למכור בהקפה לרותנים. קאטרינה עדה לגסות הלב וההפקרות בהתנהגות הרותנים בני עמה, ומתקרבת עוד יותר לרוזה וליהודים. היא מואשמת על ידי חבריה הרותנים שהפכה ליהודיה ועוד מעט יגיע העונש בדמות "הצרעת היהודית". קאטרינה נרתעת מהעילגות והגסות של הרותנים וממעטת להגיע לבתי המרזח ולשהות בקירבתם. האימפולסיביות באה לידי ביטוי לכל אורך הנובלה ובמיוחד ברגע השיא, ברצח בנה הקטן בנימין על ידי רותני שמתואר כחיה. לעומת האימפולסיביות אנו רואים את האיפוק של היהודים, החיים שלהם מתנהלים בהתאם לחוקי ההלכה "הכל במשורה", האכילת השתיה והמשגל" (עמ' 21), הם מקבלים את הדין ולכן אפילו שרוצחים אותם הם נשארים במקום ולא עוזבים. הם מקבלים את חייהם בשלווה, הם לא מחזירים, הם לא מתלוננים.

נקודה נוספת באנלוגיה זו היא בנוגע ל**חינוך**. לקאטרינה יש ביקורת על החינוך אצל היהודים, על הלמידה הרבה של הילדים בחדר סגור. היא מעדיפה את החינוך בכפר שבו לומדים ארבע שעות ובשאר הזמן חיים בטבע מתחסנים ומקבלים גוון עור שחום. באקספוזיציה מתארת קאטרינה ויכוח בין הוריה, אביה לא מסכים שתלמד בכלל והאם מתעקשת על כך. בזכות האם היא יודעת לקרוא ולכתוב. החינוך הרותני מוביל לאלימות קשה בינם לבין עצמם וכמובן גם בקשר ליהודים. בסוף הנובלה קאטרינה נאסרת על ביתור הרותני שרצח את תינוקה ומובלת לכלא של אסירות. האסירות שם סבלו מאלימות קשה של בעליהן, וניסו לרצוח אותם על ידי שפיכת חומצה או על ידי הכאה בקלשון. הן בכלא והבעלים חופשיים. גם העונש שקיבלה קאטרינה על ביתור הרותני אינו צודק. הוא רצח את בנה אבל מאחר ומדובר בחברה שוביניסטית שמתירה לגבר לעשות ככל העולה על דעתו, היא מאחורי סורג ובריא למאסר עולם. החינוך לאנטישמיות אף הוא מונכח בנובלה לכל אורכה. ההתנפלות על היהודים רק בשל היותם יהודים, והרצון להכחיד אותם מהעולם בא לידי ביטוי במיוחד בחיי הכלא של קאטרינה. האסירות שחוו חיים קשים מנשוא, מטילים את כעסם על היהודים. האסירות רואות בעיניהן את רכבות המשא המלאות ביהודים שהולכים לדרכם האחרונה ומלווים אותם בשירה מזעזעת. הם נהנים מהפוגרומים שנערכים בכפרים הסמוכים ומתהדרים בבגדים ובכלי הבית שמגיעים לכלא משוד היהודים. נקודה נוספת לאנלוגיה היא עניין החריצות של היהודים מול העצלנות של הרותנים. כל היהודים המתוארים ביצירה הם אנשים עובדים. רוזה ובנימין בחנות, הני בהופעות בנגינה על פסנתר, עורך הדין שמגיע לביקורים בכלא. למעט סמי כולם עובדים. לעומת זאת, הרותנים מתוארים כעצלנים, שותים לשכרה בבתי המרזח, גונבים מהיהודים במקום

להתפרנס ביושר. הביקורת היא דרך עיניה של קאטרינה שאחרי ההתפכחות בחייה הבינה שהרותנים לא יכולים להיות חברת השייכות שלה. היא לא מצליחה להכנס לעולם היהודי כי היא חשודה בשיתוף פעולה עם האויבים, אבל היא לא כועסת אלא מבינה את מצבם ואת הסתייגותם ממנה. כשנולד בנה היקר היא החליטה לגדלו כיהודי, כולל ברית מילה וכולל שפת האידיש. היא גם כותבת את תולדות היהודים כדי שלעולם ישאר זכר מתרבותם הנעלה, היא בטוחה שכל היהודים הוכחדו ולכן חשוב לה לשמר את תרבותם. הביקורת בנובלה היא ביקורת ישירה מפיה של קאטרינה הדמות המרכזית, וגם עקיפה דרך האנלוגיה ודרך מוטיב השתיה.